

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

φ Ο **Ιπποκράτης** ([Κως 460 π.Χ.](#) - [Λάρισα 377 π.Χ.](#)^[11]) ήταν [αρχαίος Έλληνας](#) ιατρός και θεωρείται μία από τις πιο εξέχουσες προσωπικότητες στην ιστορία της [ιατρικής](#). Αναφέρεται ως ο πατέρας της σύγχρονης ιατρικής^[12] σε αναγνώριση της συνεισφοράς του στο πεδίο της ιατρικής επιστήμης ως ο ιδρυτής της Ιπποκρατικής Ιατρικής Σχολής. Ο Ιπποκράτης είναι ο θεμελιωτής της ορθολογικής ιατρικής που κατόρθωσε να την απαλλάξει από τα μεταφυσικά στοιχεία, τις προλήψεις, τις προκαταλήψεις, τις δαιμονολογίες και τις δεισιδαιμονίες της εποχής. Πέτυχε το αρμονικό συνταίριασμα της ανθρωποκεντρικής επιστήμης με την ιατρική τέχνη και το φιλοσοφικό στοχασμό, ταυτίζοντας την επαγγελματική της άσκηση με τις ηθικοδεοντολογικές αρχές και τις ουμανιστικές αξίες^{[13][14]}. Το πρωτοποριακό και σε σημαντικό βαθμό προβλεπτικό του έργο επηρέασε τις περισσότερες σύγχρονες ιατροβιολογικές ειδικότητες του δυτικού κόσμου που επάξια τον ονόμασε θεμελιωτή και στυλοβάτη της Ιατρικής Επιστήμης. Ειδικότερα, πιστώνεται με την προώθηση σε μεγάλο βαθμό της συστηματικής μελέτης της κλινικής ιατρικής, συνοψίζοντας την ιατρική γνώση και συνταγογραφώντας πρακτικές για γιατρούς μέσω της Ιπποκρατικής Συλλογής (Corpus Hippocraticum) και άλλων έργων^[15].

Αν και υπάρχουν πολλές βιογραφικές πληροφορίες για τον Ιπποκράτη, οι περισσότερες είναι αναληθείς^[16]. Ο [Σορανός ο Εφέσιος](#), Έλληνας [γυναικολόγος](#) του 2ου αιώνα μ.Χ., ήταν ο πρώτος βιογράφος του Ιπποκράτη και η πηγή των περισσότερων πληροφοριών γύρω από το πρόσωπό του. Η βιογραφία που έγραψε, με τίτλο "*Ιπποκράτους γένος και βίος*" φέρεται να είναι η πιο αξιόπιστη. Πληροφορίες σχετικά με τον Ιπποκράτη υπάρχουν επίσης στα γραπτά του [Αριστοτέλη](#), τα οποία χρονολογούνται από τον 4ο αιώνα π.Χ., στο λεξικό [Σούδα](#) του 10ου αιώνα μ.Χ., καθώς και στα έργα του [Ιωάννη Τζέτζη](#), τα οποία χρονολογούνται από τον 12ο αιώνα μ.Χ.^[17]

Το [Ασκληπιείο](#) στην [Κω](#)

Ο Ιπποκράτης, [Αωριεύς](#) την καταγωγή, γεννήθηκε στην Κω το 460 π.Χ. και ανήκε στον ενδοξότατο κλάδο των Ασκληπιαδών. Σύμφωνα με την παράδοση, εκ πατρός (ιατρού [Ηρακλείδη](#)) καταγόταν από το θεό της ιατρικής [Ασκληπιό](#) και εκ μητρός (Φαιναρέτης) από τον ήρωα της [Ελληνικής Μυθολογίας](#) [Ηρακλή](#). Ήταν προικισμένος με μεγάλη εργατικότητα και ροπή για μάθηση και σπούδασε ιατρική στο φημισμένο Ασκληπιείο της Κω. Αρχικά υπήρξε μαθητής του ίδιου του πατέρα του, κατόπιν του [Ηρόδικου](#), του [Γοργία](#), του ρήτορα Λεοντίνου και του [Δημόκριτου](#) του Αβδηρίτη, αν και αρκετοί ερευνητές ισχυρίζονται πως η σχέση του με τον Γοργία και το Δημόκριτο ήταν περισσότερο πνευματική και λιγότερο σχέση μαθητείας.

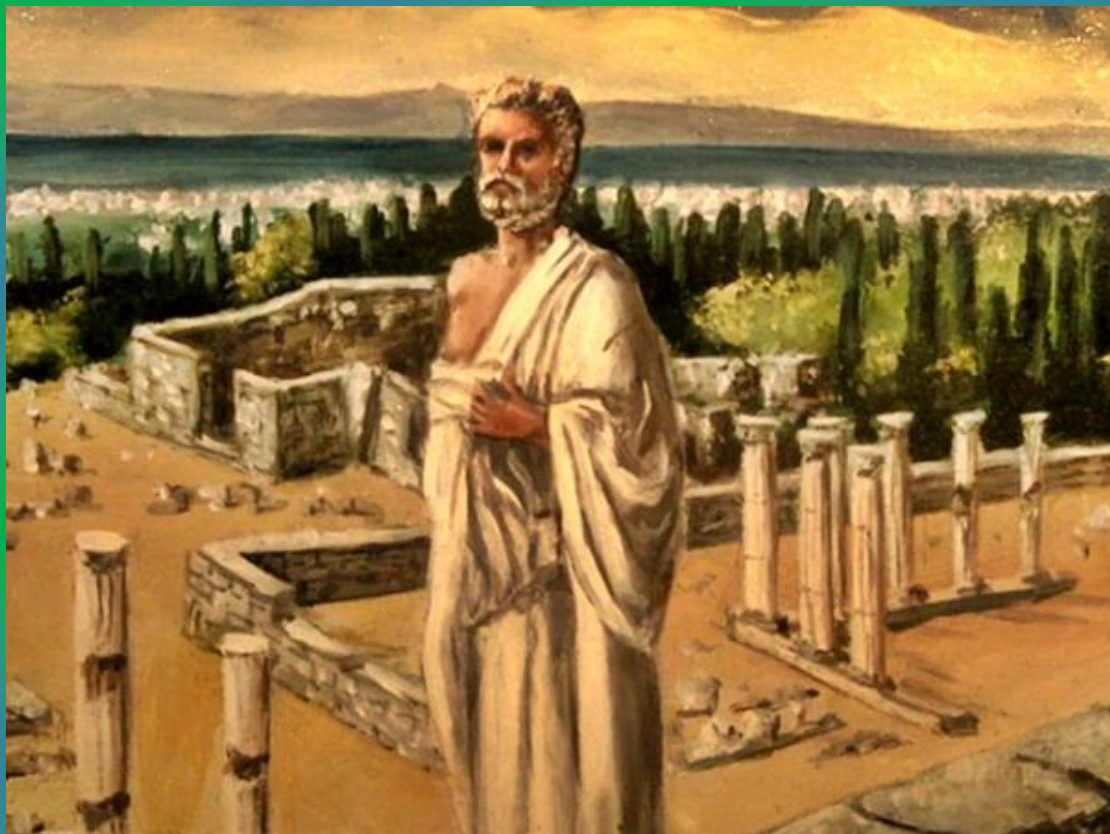
Αφού εκπαιδεύτηκε στην ιατρική, ο Ιπποκράτης άρχισε να ασκεί στην Κω το επάγγελμα του ιατρού. Γνωρίζοντας όμως πόσο βυθισμένοι στην άγνοια και στην πρόληψη βρίσκονταν οι άλλοι γιατροί της εποχής του, θεώρησε χρέος του να ταξιδέψει και σ' άλλα μέρη επειδή ήθελε να συμπληρώσει τη μόρφωσή του αλλά και να διαδώσει την πίστη του στον καθαρό αέρα, στο νερό και στον ήλιο. Έτσι, πραγματοποίησε επιστημονικά ταξίδια σε πολλές περιοχές, επισκεπτόμενος τη [Δήλο](#), τη [Θάσο](#), τη [Σκυθία](#), τη [Θράκη](#) και τη [Σμύρνη](#). Η φήμη του απλώθηκε γοργά σε όλη

την Ελλάδα και πέρα από τα όριά της, στην κραταιά [Περσία](#). Λέγεται ότι ο [Αρταξέρξης](#) τον κάλεσε στην αυλή του στέλνοντας πρέσβεις με πολύτιμα δώρα, αλλά εκείνος αρνήθηκε να φύγει απ' την πατρίδα του^[8]. Αν και αρχαίες πηγές αποδέχονται το γεγονός ως πραγματικό, ορισμένοι σύγχρονοι μελετητές το αμφισβητούν^[9].

Επίσης, λέγεται πως θεράπευσε το βασιλιά των Μακεδόνων [Περδίκκα](#) και λύτρωσε τα [Αβδηρα](#) από [λοιμό](#). Ορισμένοι ισχυρίζονται πως εκεί εξέτασε τον [Δημόκριτο](#), ο οποίος θεωρούνταν από κάποιους ότι ήταν τρελός επειδή γέλαγε με όλα. Ο Ιπποκράτης διέγινωσε ότι απλά βρισκόταν σε χαρούμενη διάθεση και από τότε ο Δημόκριτος αποκαλούνταν "ο γελαστός φιλόσοφος"^[10].

Επιπλέον, λέγεται, ότι ο Ιπποκράτης βοήθησε τους Αργείους και τους Αθηναίους, λαμβάνοντας προληπτικά μέτρα κατά της εξάπλωσης λοιμωδών νοσημάτων. Οι τελευταίοι, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης, τον μύησαν στα [Ελευσίνια μυστήρια](#) και τον ανακήρυξαν πολίτη των Αθηνών. Επίσης, του παραχώρησαν δωρεάν σίτιση στο Πρυτανείο γι' αυτόν και τους απογόνους του, αν και οι σύγχρονοι ερευνητές αμφισβητούν την ανάμειξή του σε γεγονότα της αττικής γης^{[11][12][13]}.

Τελευταίος του σταθμός ήταν η γη των προγόνων του, η [Θεσσαλία](#), όπου παρέμεινε ως το τέλος της ζωής του. Πέθανε στη [Λάρισα](#) το 377 π.Χ., σε ηλικία 83 ετών, και τάφηκε κάπου μεταξύ Γυρτώνος, [Τυρνάβου](#) και Λάρισας. Σύμφωνα με τον [Ανθιμο Γαζή](#), το μνήμα του διατηρήθηκε μέχρι και το δεύτερο μ.Χ. αιώνα.

Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του, ο Ιπποκράτης θεράπευε και δίδασκε, έγραφε τις παρατηρήσεις του, τις θεωρίες του, τις ανακαλύψεις και τα ιδανικά του. Μετά το θάνατό του, το έργο του συγκεντρώθηκε και αποτέλεσε αυτό που είναι γνωστό ως «Ιπποκρατική Συλλογή».

Τα έργα που αποτελούν την Ιπποκρατική Συλλογή είναι 59 στον αριθμό και γράφτηκαν στην ιωνική διάλεκτο. Η Ιπποκρατική Συλλογή περιέχει εγχειρίδια, διαλέξεις, έρευνες, σημειώσεις και φιλοσοφικά δοκίμια για διάφορα θέματα στον τομέα της ιατρικής, χωρίς συγκεκριμένη σειρά^[14]. Τα έργα αυτά γράφτηκαν για διαφορετικά ακροατήρια, για ειδικούς και μη ειδικούς, και μερικές φορές παρουσιάζονται σημαντικές αντιφάσεις μεταξύ των έργων^[15]. Μερικά δε από τα άρθρα έχουν γραφτεί από άλλους γιατρούς που γνώριζαν πως καθετί που είχε την υπογραφή του Ιπποκράτη θα τύχαινε ευρείας αποδοχής.

Γενικής φύσης είναι:

Αν και υπάρχουν πολλές βιογραφικές πληροφορίες για τον Ιπποκράτη, οι περισσότερες είναι αναληθείς^[16]. Ο [Σορανός ο Εφέσιος](#), Έλληνας [γυναικολόγος](#) του 2ου αιώνα μ.Χ., ήταν ο πρώτος βιογράφος του Ιπποκράτη και η πηγή των περισσότερων πληροφοριών γύρω από το πρόσωπό του. Η βιογραφία που έγραψε, με τίτλο "Ιπποκράτους γένος και βίος" φέρεται να είναι η πιο αξιόπιστη. Πληροφορίες σχετικά με τον Ιπποκράτη υπάρχουν επίσης στα γραπτά του [Αριστοτέλη](#), τα οποία χρονολογούνται από τον 4ο αιώνα π.Χ., στο λεξικό [Σούδα](#) του 10ου αιώνα μ.Χ., καθώς και στα έργα του [Ιωάννη Τζέτζη](#), τα οποία χρονολογούνται από τον 12ο αιώνα μ.Χ.^[17]

Το [Ασκληπιείο](#) στην [Κω](#)

Ο Ιπποκράτης, [Δωριεύς](#) την καταγωγή, γεννήθηκε στην Κω το 460 π.Χ. και ανήκε στον ενδοξότατο κλάδο των Ασκληπιαδών. Σύμφωνα με την παράδοση, εκ πατρός (ιατρού [Ηρακλείδη](#)) καταγόταν από το θεό της ιατρικής [Ασκληπιό](#) και εκ μητρός (Φαιναρέτης) από τον ήρωα της [Ελληνικής Μυθολογίας](#) [Ηρακλή](#). Ήταν προικισμένος με μεγάλη εργατικότητα και ροπή για μάθηση και σπούδασε ιατρική στο φημισμένο Ασκληπιείο της Κω. Αρχικά υπήρξε μαθητής του ίδιου του πατέρα του, κατόπιν του [Ηρόδικου](#), του [Γοργία](#), του ρήτορα Λεοντίνου και του [Δημόκριτου](#) του Αβδηρίτη, αν και αρκετοί ερευνητές ισχυρίζονται πως η σχέση του με τον Γοργία και το Δημόκριτο ήταν περισσότερο πνευματική και λιγότερο σχέση μαθητείας.

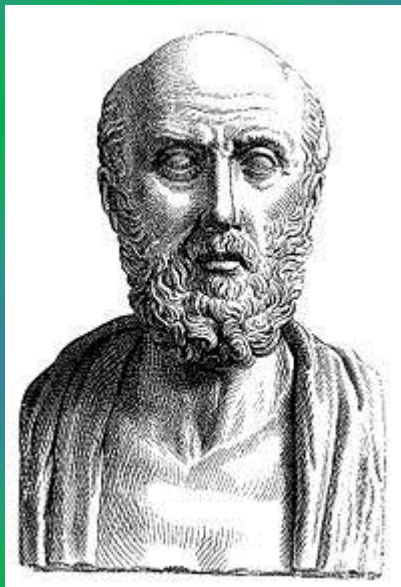
Αφού εκπαιδεύτηκε στην ιατρική, ο Ιπποκράτης άρχισε να ασκεί στην Κω το επάγγελμα του ιατρού. Γνωρίζοντας όμως πόσο βυθισμένοι στην άγνοια και στην πρόληψη βρίσκονταν οι άλλοι γιατροί της εποχής του, θεώρησε χρέος του να ταξιδέψει και σ' άλλα μέρη επειδή ήθελε να συμπληρώσει τη μόρφωσή του αλλά και να διαδώσει την πίστη του στον καθαρό αέρα, στο νερό και στον ήλιο. Έτσι, πραγματοποίησε επιστημονικά ταξίδια σε πολλές περιοχές, επισκεπτόμενος τη [Δήλο](#), τη [Θάσο](#), τη [Σκυθία](#), τη [Θράκη](#) και τη [Σμύρνη](#). Η φήμη του απλώθηκε γοργά σε όλη την Ελλάδα και πέρα από τα όριά της, στην κραταιά [Περσία](#). Λέγεται ότι ο [Αρταξέρξης](#) τον κάλεσε στην αυλή του στέλνοντας πρέσβεις με πολύτιμα δώρα, αλλά εκείνος αρνήθηκε να φύγει απ' την πατρίδα του^[8]. Αν και αρχαίες πηγές αποδέχονται το γεγονός ως πραγματικό, ορισμένοι σύγχρονοι μελετητές το αμφισβητούν^[9].

Επίσης, λέγεται πως θεράπευσε το βασιλιά των Μακεδόνων [Περδίκκα](#) και λύτρωσε τα [Αβδηρα](#) από [λοιμό](#). Ορισμένοι ισχυρίζονται πως εκεί εξέτασε τον [Δημόκριτο](#), ο οποίος θεωρούνταν από κάποιους ότι ήταν τρελός επειδή γέλαγε με όλα. Ο Ιπποκράτης διέγινωσε ότι απλά βρισκόταν σε χαρούμενη διάθεση και από τότε ο Δημόκριτος αποκαλούνταν "ο γελαστός φιλόσοφος"^[10].

Επιπλέον, λέγεται, ότι ο Ιπποκράτης βοήθησε τους Αργείους και τους Αθηναίους, λαμβάνοντας προληπτικά μέτρα κατά της εξάπλωσης λοιμωδών νοσημάτων. Οι τελευταίοι, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης, τον μύησαν στα [Ελευσίνια μυστήρια](#) και τον ανακήρυξαν πολίτη των Αθηνών. Επίσης, του παραχώρησαν δωρεάν σίτιση στο Πρυτανείο γι' αυτόν και τους απογόνους του, αν και οι σύγχρονοι ερευνητές αμφισβητούν την ανάμειξή του σε γεγονότα της αττικής γης^{[11][12][13]}.

Τελευταίος του σταθμός ήταν η γη των προγόνων του, η [Θεσσαλία](#), όπου παρέμεινε ως το τέλος της ζωής του. Πέθανε στη [Λάρισα](#) το 377 π.Χ., σε ηλικία 83 ετών, και τάφηκε κάπου μεταξύ Γυρτώνος, [Τυρνάβου](#) και Λάρισας. Σύμφωνα με τον [Ανθιμο Γαζή](#), το μνήμα του διατηρήθηκε μέχρι και το δεύτερο μ.Χ. αιώνα.

Ιπποκρατική εργογραφία [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του, ο Ιπποκράτης θεράπευε και δίδασκε, έγραφε τις παρατηρήσεις του, τις θεωρίες του, τις ανακαλύψεις και τα ιδανικά του. Μετά το θάνατό του, το έργο του συγκεντρώθηκε και αποτέλεσε αυτό που είναι γνωστό ως «Ιπποκρατική Συλλογή».

Τα έργα που αποτελούν την Ιπποκρατική Συλλογή είναι 59 στον αριθμό και γράφτηκαν στην ιωνική διάλεκτο. Η Ιπποκρατική Συλλογή περιέχει εγχειρίδια, διαλέξεις, έρευνες, σημειώσεις και φιλοσοφικά δοκίμια για διάφορα θέματα στον τομέα της ιατρικής, χωρίς συγκεκριμένη σειρά^[14]. Τα έργα αυτά γράφτηκαν για διαφορετικά ακροατήρια, για ειδικούς και μη ειδικούς, και μερικές φορές παρουσιάζονται σημαντικές αντιφάσεις μεταξύ των έργων^[15]. Μερικά δε από τα άρθρα έχουν γραφτεί από άλλους γιατρούς που γνώριζαν πως καθετί που είχε την υπογραφή του Ιπποκράτη θα τύχαινε ευρείας αποδοχής.

Γενικής φύσης είναι:

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥΛΑ

Ιπποκράτης

Ο **Ιπποκράτης** (Κως 460 π.Χ. - Λάρισα 377 π.Χ.^[1]) ήταν αρχαίος Έλληνας ιατρός και θεωρείται μία από τις πιο εξέχουσες προσωπικότητες στην ιστορία της ιατρικής. Αναφέρεται ως ο πατέρας της σύγχρονης ιατρικής^[2] σε αναγνώριση της συνεισφοράς του στο πεδίο της ιατρικής επιστήμης ως ο ιδρυτής της Ιπποκρατικής Ιατρικής Σχολής. Ο Ιπποκράτης είναι ο θεμελιωτής της ορθολογικής ιατρικής που κατόρθωσε να την απαλλάξει από τα μεταφυσικά στοιχεία, τις προλήψεις, τις προκαταλήψεις, τις δαιμονολογίες και τις δεισιδαιμονίες της εποχής. Πέτυχε το αρμονικό συνταίριασμα της ανθρωποκεντρικής επιστήμης με την ιατρική τέχνη και το φιλοσοφικό στοχασμό, ταυτίζοντας την επαγγελματική της άσκηση με τις ηθικοδεοντολογικές αρχές και τις ουμανιστικές αξίες^{[3][4]}. Το πρωτοποριακό και σε σημαντικό βαθμό προβλεπτικό του έργο επηρέασε τις περισσότερες σύγχρονες ιατροβιολογικές ειδικότητες του δυτικού κόσμου που επάξια τον ονόμασε θεμελιωτή και στυλοβάτη της Ιατρικής Επιστήμης. Ειδικότερα, πιστώνεται με την προώθηση σε μεγάλο βαθμό της συστηματικής μελέτης της κλινικής ιατρικής, συνοψίζοντας την ιατρική γνώση και συνταγογραφώντας πρακτικές για γιατρούς μέσω της Ιπποκρατικής Συλλογής (Corpus Hippocraticum) και άλλων έργων

Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του, ο Ιπποκράτης θεράπευε και δίδασκε, έγραφε τις παρατηρήσεις του, τις θεωρίες του, τις ανακαλύψεις και τα ιδανικά του. Μετά το θάνατό του, το έργο του συγκεντρώθηκε και αποτέλεσε αυτό που είναι γνωστό ως «Ιπποκρατική Συλλογή».

Τα έργα που αποτελούν την Ιπποκρατική Συλλογή είναι 59 στον αριθμό και γράφτηκαν στην ιωνική διάλεκτο. Η Ιπποκρατική Συλλογή περιέχει εγχειρίδια, διαλέξεις, έρευνες, σημειώσεις και φιλοσοφικά δοκίμια για διάφορα θέματα στον τομέα της ιατρικής, χωρίς συγκεκριμένη σειρά^[14]. Τα έργα αυτά γράφτηκαν για διαφορετικά ακροατήρια, για ειδικούς και μη ειδικούς, και μερικές φορές παρουσιάζονται σημαντικές αντιφάσεις μεταξύ των έργων^[15]. Μερικά δε από τα άρθρα έχουν γραφτεί από άλλους γιατρούς που γνώριζαν πως καθετί που είχε την υπογραφή του Ιπποκράτη θα τύχαινε ευρείας αποδοχής.

Νίκος Γιδάράκος
Γωγώ Δράκου

Βασίλης Ζαρμπούτης